

Insectenwerkgroep - jaarverslag 2024 plus plannen 2025

1. Inleiding

De insectenwerkgroep is een samenwerkingsverband tussen KNNV, IVN en BBC (Bredaas Bijenhouders Collectief). Dit verslag 2024 en de plannen 2025 zijn in overleg tot stand gekomen.

Jaarverslag 2024

2a. Bijen

Door het IVN is op 6 februari een wespenlezing gehouden op Wolfslaar voor gidsen en aspirantgidsen. De lezing stond ook open voor anderen die er gebruik van hebben gemaakt. In totaal rond de 30 personen.

Er zijn drie insecten-publiekswandelingen gehouden: Strijbeekse Heide , Gilzewouwerbeek, Surrae. Totaal 54 bezoekers.

De wandeling in Surrae was experimenteel: wanneer de grijze zandbijen en hun belagers vliegen, volgt een oproep. Eén persoon heeft zich gemeld en is rondgeleid. Conclusie: dit werkt niet.

In augustus is een loepjeswandeling gehouden in Heusdenhout waarin insecten ook worden bekeken. Op 10 augustus is voor IVN-gidsen weer een insectenmiddag in de Oranjepolder gehouden. Deze is door ongeveer 17 gidsen bezocht en verliep zeer geanimeerd.

Bijenroute Landgoederenzone in de Haagse Beemden. Bijeenkomst in december om de definitieve route te bepalen en de teksten voor de info-borden vast te stellen.

- Het werk aan het boek 'Bijen in Breda' stagneerde in 2024. Wordt 2025 weer opgepakt.

2b. Dagvlinders

De KNNV heeft een korte vlindercursus georganiseerd met een cursusavond van Kars Veling van de Vlinderstichting op 24 april in het leslokaal van Boerderij Wolfslaar en twee excursies op 6 juli en 20 juli door respectievelijk Raymond van Breemen en Jan Woolderink.

Er waren 20 deelnemers aan de cursusavond. De excursies waren veel minder bezocht, deels vanwege het matige weer. Doel is in 2025 nog een excursie te organiseren.

De cursus heeft geleid tot extra belangstelling voor de vlindertelroutes en voor vlindertellingen voor Staatsbosbeheer.

3. Inventarisaties

Vlindermonitoring:

Op donderdagavond 28 maart was een overleg met de vlinder- en libellentellers over de ervaringen van het voorafgaande jaar en de plannen voor 2024. Door Aad van Diemen is op die avond een korte (30 minuten) cursus hommelherkenning gegeven.

Door leden van onze verenigingen wordt op dertien vlindertelroutes geteld volgens de methode van de vlinderstichting. Het merendeel daarvan in de gemeente Breda; er zijn twee vlindertelroutes in Etten-Leur en één in Oosterhout.

Zeven van de telroutes zijn in 2024 nieuw gestart na ingemeten te zijn. Het tellen op één route is gestopt; daarvoor is waarschijnlijk een nieuwe teller gevonden. In 2025 wordt gestart met twee nieuwe routes op de Galderse Heide (Breda).

Het tellen in Breda gaat in overleg met de gemeente. Breda heeft een aantal telroutes ingericht in overleg met de Vlinderstichting. Doel is het beheer van de betreffende gebieden te optimaliseren. De meeste van deze nieuwe routes worden geteld voor Raymond van Bremen (gem. Breda).

Er worden ook vlindertellingen gedaan voor Staatsbosbeheer in Boswachterij Dorst en het Mastbos. In de Kogelvanger zijn gedurende het seizoen door Ria Voermans vlinders geteld.

Nachtvlindermonitoring:

De werkgroep Nachtvlinders van de KNNV inventariseert elke laatste maandagavond van de maand. De coördinatie wordt gedaan door Jacques Rovers en Eric-Jan Beenackers. In 2024 in het Ulvenhoutse Bos. Dat gebeurt met een verlicht wit laken en enkele nachtvlindervallen. De waarnemingen worden genoteerd op waarneming.nl en doorgegeven aan de vlinderstichting.

- IVN-tuin Oranjepolder doet mee met het meetnet Nachtvlinders van de Vlinderstichting.

Libellenmonitoring:

Na de libellencursus in 2022 zijn binnen de gemeente Breda inventarisatieroutes uitgezet in overleg met de Vlinderstichting. De inventarisatie van twee van deze routes wordt gedaan door deelnemers van de cursus. Op de overige routes wordt geteld door Raymond van Bremen (gem. Breda).

Cor Borghouts is gestopt met de libellen inventariseren in het natuurgebied De Berk bij de Zwartebergse Molen, Etten-Leur.

Bijen- en wespenmonitoring:

a. De monitoring van bijen, wespen en vlinders aan de Nieuwe Mark is halverwege afgebroken vanwege een conflict over de vergoeding voor de inventarisatie.

b. In de Kogelvanger zijn driewekelijks wespen en bijen gemonitord op verzoek van SBB. Verslag is inmiddels uitgebracht en de resultaten zijn doorgegeven aan EIS-naturalis. De verwachtingen bij SBB waren hoog maar het aantal waargenomen soorten bijen bedraagt 24 en dat is laag voor zo een gevarieerde biotoop. Het aantal voorjaarssoorten dat op wilg vliegt is nog redelijk, maar de heidesoorten ontbreken geheel. Voor wespen zijn de waarnemingen nog dramatischer. Slechts zeven soorten. Wat we zien is de bevestiging van de algemene insectensterfte.

4. Insecten overig

In het IVN-blad Natuursignalen verschijnt elke keer een artikel over insecten.

Website Stadsplanten.nl. Aan de auteurs is gevraagd in bij de behandeling van een plant ook aandacht te geven aan bijbehorende insecten. Dat wordt gedaan.

5. Plannen 2025.

5.1 Bijen

Tentoonstelling tweede kwartaal 2025 over 100 jaar Imkerij in de regio Breda in het Princenhaags Museum. Daarin ook veel aandacht voor biodiversiteit inclusief wilde bijen.

Twee insectenwandelingen voor publiek in augustus 2025. Een insectenmiddag voor gidsen in de Oranjepolder, ook rond die tijd.

Vervolg realisatie bijenroute Landgoederenzone in de Haagse Beemden.

Plan bedenken voor de verdeling van 20 insectenhôtels via provinciaal IVN.

BBC organiseert met FLORON-KNNV de deelname van imkers aan het monitoren van de nectarindex van FLORON.

5.2 Vlinders en libellen

Telroutes:

We starten weer met een overleg met de vlinder- en libellentellers over de ervaringen van 2024 en de plannen voor 2025.

Dezelfde vlinderroutes en libellenroutes zullen worden geïnventariseerd en zo mogelijk uitgebreid met nieuwe routes als we daar belangstellenden voor kunnen vinden.

Nachtvlinders: Ook in 2025 worden op elke laatste maandagavond van het jaar nachtvlinderavonden georganiseerd door de werkgroep nachtvlinders van de KNNV. De start is in de maand maart. Het telgebied wordt nog vastgesteld.

Op de tentoonstelling over '100 jaar Imkerij in Breda' in het Princenhaags Museum is ook aandacht voor vlinders.

De nationale nachtvlindernacht is op 22 augustus 2025. Zo mogelijk wordt dit voor de regio Breda gekoppeld aan een nachtvlinderavond van de werkgroep.

In de zomer wordt een libellenexcursie georganiseerd door KNNV, Jeroen Stoutjesdijk o.a. voor deelnemers aan de libellencursus van 2022. Er komt ook een vlinderexcursie.

5.3 Insecten algemeen

-Overwegen een insectencursus voor beginners te geven in 2025.

- Beoogd is een workshop van een insectengroep te organiseren: een lezing met daarna een excursie (actie: KNNV).

5.4 Aandacht op onze media voor:

- Nationale bijentelling 2025

- Nachtvlindernacht 2025

- Nationale tuinvlindertelling 2025